

WOLNY NARÓD W SILNYM PAŃSTWIE

Polityka Polska

MIESIĘCZNIK NR 12 (32)

Grudzień/2017

Cena detaliczna 12 zł (VAT 5%)

TRÓJMORZE

- REALNY PROJEKT CZY UTOPIA?

W NUMERZE:

MIRAŻE IDEI JĄGIELLOŃSKIEJ / TRÓJMORZE - WARUNKI REALIZACJI / KAPITAŁ PRZECIW ROZWOJOWI SPOŁECZNEMU / POLSKA, NIEMCY A PRZYSZŁOŚĆ EUROPY / TOTALITARNĄ EUROPĄ U BRAM / CO CZĘKA POLSKĘ W 2018 ROKU? / RĘWOLUCJA MORALNA W DOBRYM DUCHU / O DWÓCH ŚWIADECTWACH PRACY NAD PRACĄ / OIKOS I POLIS U ARYSTOTELESA I ŚW. TOMASZA Z AKWINU / POLSKA SPECJALNĄ STREFĄ EKONOMICZNĄ? / POLSKI PROGRAM KRESOWY / FELIETONY, RECENZJE I WIĘLE WIĘCEJ.../

ISSN 2449-6278
INDEKS 407917

Polityka Polska

Nr 12 (32)/grudzień/2017

**Trójmorze
- realny projekt czy utopia?**

Miesięcznik „POLITYKA POLSKA”

Czasopismo popularno-naukowe
Artykuły zawarte w czasopiśmie są recenzowane.
www.politykapolska.eu

Adres redakcji:

ul. Podwale 11, lok. 131, 00-252 Warszawa
email: romuald.starosielec@politykapolska.eu, tel. (22) 416 92 92

zamówienia i prenumerata:

redakcja@politykapolska.eu tel (22) 416 92 92

Konto bankowe PKO BP, Nr:

97 1020 1185 0000 4102 0229 3983

Wydawca:

ETOS TV sp. z o.o.
ul. Podwale 11, lok. 131, 00-252 Warszawa

NIP::

525260965

ISSN:

2449-6278

Rada programowa:

Prof. Stanisław Bieleń, Prof. Włodzimierz Bojarski, Prof. Tadeusz Marczak,
Prof. Franciszek Marek, Prof. Artur Śliwiński.

Redakcja:

Tomasz Bartel – filozofia, Adam Domaradzki – ekonomia, Mirosław Jakubowski – obronność,
Jacek Kędzierski – prawo, Paweł Połanecki – polityka wewnętrzna,
Magorzata Sożewska-Wirkus, Leszek Sykulski – geopolityka,
Romuald Starosielec – redaktor naczelny,
Wojciech Turek – historia, Andrzej Wronka – religia,
Andrzej Zapałowski – bezpieczeństwo narodowe i polityka wschodnia.

Współpracownicy:

płk rez. Prof. Józef Marczak, Piotr Robert Jankowski, Jacek Kulikowski,
Zbigniew Modrzejewski, Michał Siekierka, Agnieszka Wolska.

Spis Treści

Od redakcji:	5
„Trójmorze – realny projekt czy utopia?”. Dyskusja redakcyjna z dnia 3.12.2017.	7

Temat wiodący

Dr Leszek Sykulski; Od Międzymorza do Trójmorza. Miraż idei jagiellońskiej.	15
Romuald Starosielec; Trójmorze – między rzeczywistością a utopią.	21

Sprawy zagraniczne

Mateusz Antosz; Polska, Niemcy a przyszłość Europy.	25
Sir Julian Rose; Totalitarna Europa u bram.	30
Jan Szałowski; Czy Białoruś to terra incognita Europy?	33
Waldemar Biniecki, Katarzyna Murawska, Agnieszka Wolska: Polonia amerykańska, ustawa S.447 a profesjonalne głuche milczenie.	37

Sprawy wewnętrzne

Prof. Włodzimierz Bojarski; Kapitał przeciw rozwojowi społecznemu.	41
Dr Tomasz Bartel; „Nemo propheta in patria sua” – Co dobrego czeka Polskę w 2018 roku w znaczeniu duchowym i intelektualnym.	47
Prof. Artur Śliwiński; Fenomen polskiego systemu politycznego.	52

Religia

Prof. Kazimierz Nowosielski; Miłość i trud. O dwóch świadectwach „pracy nad pracą”.	60
Ks. Edward Walewander; Boże Narodzenia 2017 roku.	68
Andrzej Litwak; Rewolucja moralna w dobrym duchu ewangelicznym.	70

Filozofia

Maciej Knuth; SCITUM; Anaksymander.	73
--	----

Co piszą inni ?

Jose Luis Candejas Bueno: Ekonomia chrematystyka, oikos i polis u Arystotelesa i Św. Tomasza z Akwinu.	75
--	----

Kultura

Kazimierz Nowosielski; Skarga kapłana Chrystusowego i inne wiersze. ----- 86

Historia

Kard. Stefan Wyszyński; Kazania Świątokrzeskie. Kazanie III – Naród – Kościół – Naród. ----- 89

Jacek Kędzierski; O karalności użycia określenia „polskie obozy koncentracyjne”. ----- 97

Waldemar Biniecki, Katarzyna Murawska; Muzyk z orkiestry obozowej z Auschwitz. ----- 101

Jan Koziar; Dwa polskie argumenty w sprawie holokaustu. ----- 105

Ekonomia

Kazimierz Golinowski; Polska jedną wielką specjalną strefą ekonomiczną. ----- 107

Piotr R. Jankowski; Zakończmy chocholi taniec. ----- 120

Krzysztof Lewandowski; Koniec epoki finansowych dinozaurów. ----- 128

Prof. Artur Śliwiński; Miłość jako sposób walki z ubóstwem. ----- 134

Kresy

Adam Chajewski; Kresowe wyzwanie. ----- 141

Adam Chajewski; Polski program kresowy. ----- 145

Felietony

Michał Siekierka; Śmiech dobry na wszystko czyli „prawdziwa historia Polski”. ----- 151

Piotr Zych; Trzecia pleć to... Niemiec. ----- 155

Recenzje

Jacek Kędzierski; Telewizyjna bajka o starym i chorym Dziadku. ----- 156

Od Redakcji

Termin „Trójmorze” wdarł się nagle w naszą przestrzeń medialną i polityczną. Stał się terminem sezonu, nie będąc jednocześnie spójnym dojrzałym projektem. Z ubolewaniem konstatujemy, że dyskusja ogniskująca się wokół tej idei nie stawiała wielu zasadniczych pytań o kształt, zasady i cele formowania nowej wspólnoty państw środkowoeuropejskich. Nie przyniosła wielu zasadniczych odpowiedzi dotyczących dotyczących na przykład realności realizacji tego odgórnie implementowanego projektu. Ważną sprawą jest również to, czy Polska jest przygotowana do współtworzenia tego projektu. Głos w tej sprawie zajął

dr Leszek Sykulisz w artykule „Od Międzymorza do Trójmorza. Miraże idei jagiellońskiej; Ani pod względem PKB na głowę mieszkańca, ani pod względem atrakcyjności polskiej waluty nie wyróżniamy się szczególnie na tle innych państw regionu ESW. Polska nie przoduje także wyraźnie pod względem technologicznym na pomoście bałtycko-czarnomorskim. Polskie uniwersytety nie tylko nie górują wyraźnie nad czeskimi czy węgierskimi uniwersytetami, ale warto dodać, że Uniwersytet Karola w Pradze wyprzedza i Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Warszawski. Czy polska kultura i szeroko rozumiana polskość, wraz z naszą tradycją i historią, naszymi symbolami, ideami, wartościami, narodowymi markami są powszechnie znane w państwach leżących na pomoście bałtycko-czarnomorskim? Czy język polski jest jednym z bardziej atrakcyjnych języków obcych, którego uczy się młodzież w Europie Środkowo-Wschodniej? Czy mieszkańcy tego regionu chętnie wchodzą na polskie strony internetowe, oglądają polską telewizję, słuchają polskiej muzyki, czytają polską prasę, książki? I wreszcie warto odwrócić pytania: czy w Polsce występuje szczególne zainteresowanie wśród naszych obywateli językami, kulturą, tradycją innych państw pomostu bałtycko-czarnomorskiego? Ilu i kto tak naprawdę spośród największych piewców idei jagiellońskiej, Międzymorza/Trójmorza włada choć dwoma językami obcymi tego regionu? Ilu pisarzy, artystów i postaci z pierwszych stron gazet chorwackich, estońskich, bułgarskich, rumuńskich, węgierskich czy słoweńskich potrafi wymienić? Jakie zna strony internetowe, gazety czy książki ważne dla kultury słowackiej, litewskiej czy ukraińskiej?

Pusta retoryka, zasadzająca się wyłącznie na straszeniu własnego społeczeństwa hipotetycznym zagrożeniem ze Wschodu i Zachodu, jak i próbie wzbudzenia takiego niepokoju wśród państw Europy Środkowo-Wschodniej jest, w mojej opinii, skazana na niepowodzenie. To nie położenie geograficzne „między Niemcami i Rosją” jest zagrożeniem dla Polski, lecz nieodpowiedzialna, egzaltowana polska polityka, oparta na emocjach, symbolach i iluzji potęgi. Tkwiąca z jednej strony jedną nogą na początku wieku XX, a nawet jeszcze w wieku XIX, a drugą w sferze współczesnych fantasmagorii. Nie uwzględniająca koniunktur geopolitycznych, współczesnego położenia geograficznego, żywiąca się swoim „chcieniem” i narodowymi mitami. Należy pamiętać, że błędne odczytywanie procesów geopolitycznych, przenoszenie ocen sprzed wieku do współczesnych realiów, prowadzi wprost do katastrofy. W tym sensie, parafrazując słowa Józefa Szujskiego, można

powiedzieć, że „falszywa geopolityka staje się mistrzynią fałszywej polityki”.

Zgodzimy się z tym, że projekt Trójmorza jest niezwykle ambitny z punktu widzenia kreatora procesów politycznych. Nie określono czasu na jego realizację, jednak tempo i intensywność przekazów politycznych i medialnych są tak duże, że oczywistym staje się, że mamy go realizować natychmiast. Jednak trzeźwe spojrzenie na związaną z tym projektem problematykę jasno wskazuje jak wiele trzeba by poświęcić mu czasu i jak wielką pracę wykonać, aby go urzeczywistnić nawet w jego ograniczonym kształcie. Aby projekt się udał, nie był zjawiskiem sezonowym a trwałym i przynoszącym wszystkim jego członkom wymierne korzyści, powinien wypływać z dążeń oddolnych poszczególnych narodów, z głębokiego przekonania o wspólnocie interesów politycznych, gospodarczych i cywilizacyjnych. Tego w tym projekcie brak i dopóki proces odnajdywania się we wspólnocie celów i wartości nie zacznie kształtować myślenia politycznego narodów i państw, projekt Trójmorza będzie dziełem wąskich grup politycznych, bez realnych szans na jego trwałą, historyczną realizację.

Zespół redakcyjny „Polityki Polskiej” Zespół redakcyjny „Polityki Polskiej”